

Felnőttképzési Szakértők Országos Egyesülete

Etikai kódex

Összeállította: Dr. Sibelka György és Dr. Henczi Lajos

Jóváhagyta: Palotás József, Elnök

Budapest, 2023. május ” ”

Tartalom

I. Fejezet	3
Általános rendelkezések.....	3
Alapelvek.....	3
A szakértőtől elvárt személyes, módszer- és társas és kompetenciák	5
II. Fejezet	6
A szakértői tevékenység, beleértve a felnőttképzési államigazgatási szerv nyilvántartásában szereplő felnőttképzési szakértők által végzett hatósági jellegű tevékenységeket is	6
A szakértői munka során érvényesítendő követelmények	6
Szakértői megbízás elfogadása.....	7
III. Fejezet	8
Etikai eljárás kezdeményezése	8
Záró rendelkezések	9

I. Fejezet

Általános rendelkezések

1.§ (1) Az etikai kódex (továbbiakban kódex) hatálya **közvetlenül** kiterjed:

- a) a Felnőttképzési Szakértők Országos Egyesülete (a továbbiakban: FSZOE, illetve Egyesület) rendes, tiszteletbeli és pártoló tagjaira;
- b) az Egyesület választott tisztségviselőire,
- c) az Etikai Bizottság (a továbbiakban: EB) tagjaira és Elnökére.

(2) **Felnőttképzési szakértő:** minden olyan természetes személy, aki a Felnőttképzési Államigazgatási Szerv (FÁSZ) jogerős döntése alapján szerepel annak nyilvántartásában.

Amennyiben a szakértő a felfüggesztés ideje alatt sem teljesíti továbbképzési kötelezettségét, a FÁSZ törli a nyilvántartásból, FSZOE tagságát azonban ez nem érinti.

Az Etikai Kódexben a *szakértő* kifejezést a fentiekhez képest tágabb értelemben, minden FSZOE tagra vonatkoztatva használjuk (Alapszabály I.3., I.4., I.5., II.1. pontjai szerinti szakember).

(3) A kódexben megfogalmazott magatartási normák és elvárások **közvetett módon** iránymutatást adhatnak a teljes felnőttképzési szakértői kar, illetve a felnőttképzőknél dolgozó szakemberek számára is.

(4) A kódex nyilvános, ezáltal is segítve annak érvényesülését, a benne foglaltak általános elfogadását.

Alapelvek

2.§ (1) A szakértő minden tőle telhetőt megtesz azért, hogy a munkavégzés során (legyen szó felnőttképzési államigazgatási szerv által felkért szakértői tevékenységről, képzési program előzetes minősítéséről, tanácsadásról, szakvélemény készítéséről vagy bármely más szakértői munkáról) érvényesüljenek - az ellátott feladattal szinergiát mutató - etikai normatívák:

- a) **Függetlenség:** A szakértő a jogszabályokban meghatározott összeférhetetlenségen túl munkajogi és magánéleti szempontból egyaránt független mind a megbízójától, mind az intézménytől, amelyre szakértői tevékenysége kiterjed.
- b) **Objektivitás:** A szakértő a véleményét mindenkor tárgyilagosan, kizárólag a rendelkezésére álló, ellenőrzött forrásból származó információk, hiteles érdemlő adatok, tények és vélemények birtokában alakítja ki.
- c) **Szakmaiság:** A szakértő a véleményét szakmai érvekkel támasztja alá. Szakmai véleményének kialakításában mindenkor a (2) bekezdésben foglaltak szerint jár el.
- d) **Tárgyközpontúság:** A szakértő csak abban a tárgykörben végzi a feladatait, amelyre a megbízás szól. A szakértő nem vállal közreműködést olyan esetben, amikor tárgyilagosságát bármi befolyásolhatja. A szakértő csak olyan feladatra vállalkozik, amelyet előreláthatóan tud és akar teljesíteni, továbbá szakszerű és magas szintű elvégzéséhez az alapvető felkészültsége megvan.
- e) **Teljesítéscentrikusság:** A szakértő csak olyan feladatra vállalkozzon, amelyet előreláthatóan tud és akar teljesíteni, továbbá írásban vagy szóban vállalt kötelezettségeit lelkiismeretesen, szakszerűen és a vállalt határidőre tudja teljesíteni.
- f) **Igényesség, eredményesség:** A szakértő munkájáról 4.§ (3) bekezdése szerinti – írásos formában vagy szóban kifejtett – szakvéleményt készít.

- g) **Kollegialitás, partnerség és tiszteletteljes bánásmód:** A szakértő mind a megbízójával, mind a szakértői tevékenységgel összefüggő ügyben érintett intézmény vezetőivel és dolgozóival, mind az ügyben esetlegesen közreműködő más szakértőkkel kollegiális, partneri módon bánjon, amely – elsősorban – a másik fél szakmaiságának tiszteletben tartásában és nyílt szakmai párbeszédben nyilvánuljon meg. A tiszteletteljes bánásmódra az esetleges konfliktusok rendezése során különleges gondot fordítson. A problémákat lehetőleg tárgyalásos úton rendezze, melynek során vezérelve a szakszerűség, hatékonyság, gyorsaság és méltányosság legyen.
- h) **Értékorientáció:** szakértői tevékenysége során tartsa tiszteletben az általános emberi értékeket, a nemzeti hagyományokat, a természeti és társadalmi környezetet.
- i) **Fejlesztő/építő jelleg:** A szakértő munkavégzése – ha megbízás/felkérés/kijelölés feltételei lehetővé teszik - fejlesztő, innovatív és proaktív jellegű legyen, azaz munkájával segítse elő az ügyben érintett intézmény/vállalkozás felnőttképzési tevékenységének javítását.
- j) **Tisztességes ár:** A szakértő árképzésében, költségei megállapításában és elszámolásában – a tevékenység versenypiaci jellege mellett is - törekedjen a hasonló rendeltetésű szolgáltatások összehasonlíthatóságára.
- k) **Támogatás és példamutatás:** A szakértő támogatja, segíti az új, kezdő – vele munkakapcsolatban álló - szakértők szakmai munkáját. Törekszik a haladó szakmai hagyományok átadására és személyes példájával az etikus magatartás továbbvitelére.
- (2) A szakértő munkája során – az (1) bekezdésben felsorolt alapelveken túl és azokkal összeegyeztethető módon – betartja a megbízásával összefüggő előírásokat, követelményeket és normaelemeket.
- (3) A szakértő önállóan – összhangban a vonatkozó jogszabályokkal – gondoskodik szakmai fejlődéséről, a munkájához szükséges kompetenciák kialakításáról és fejlesztéséről. Az önfejlesztést támogató – pl. szakmai szervezetek által szervezett – képzések/továbbképzések nyújtotta lehetőségek mellett (a hatósági feladatokat is ellátó szakértő) különös figyelmet szentel a felnőttképzési államigazgatási szerv által szervezett – a 11/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 15. § -ban előírt továbbképzésnek, és az eredményes vizsga letételének.
- (4) A szakértő vállalja, hogy:
- a) szakértői tevékenysége és egyéb, szakmai jellegű (verbális és írásos) megnyilvánulásai ne okozzanak anyagi vagy erkölcsi kárt más szakértőknek és az Egyesületnek;
  - b) ne fogadjon el olyan szakmai tartalmú közreműködést/felkérést/megbízást – legyen szó önállóan vagy teamben végzett munkáról vagy hatósági felkérésről –, amely előre láthatóan sérti az FSZOE Alapszabályában és Etikai Kódexében foglalt alapelveket;
  - c) a lehető legrövidebb úton felhívja az FSZOE Elnökségének figyelmét azokra a folyamatban lévő továbbképzési és egyéb projektekre, amelyeknek tartalma, illetve szervezési módja előre láthatóan sérti a szakértői kar és az Egyesület érdekeit. Érintettség esetén felülvizsgálja az ilyen projektben való további részvételét.
- (5) A szakértő a tudomására jutott – a szakértői kart, illetve az FSZOE egyetemes érdekeit sértő/fenyegető - kezdeményezésekről tájékoztatja az Elnökséget, hogy az megtegye a tőle elvárható intézkedéseket.

A szakértőtől elvárt személyes, módszer- és társas és kompetenciák

3.§ (1) A szakértő tevékenysége során - a 2.§ (1) bekezdésben felsorolt alapelvekkel koherens módon - ügyel a kollegiális viszony fenntartására és szakértői tevékenységét partnereivel, megrendelőivel a kölcsönös együttműködés szellemében folytatja.

(2) A szakértő - a szakmai kompetenciáin és felkészültségén túlmenően – törekszik szakértői munkájával adekvát kompetenciakészlet létrehozására, folyamatos gazdagítására és fejlesztésére, amelynek kívánatos elemei az alábbiak:

SZEMÉLYES KOMPETENCIÁK

- szakmai elhivatottság, elkötelezettség
- fejlődőképesség, önfejlesztés
- felelősségtudat
- kitartás
- megbízhatóság
- szakmai önállóság
- döntésképeség
- pontosság és precizitás
- rugalmasság és
- türelmesség

MÓDSZERKOMPETENCIÁK

- áttekintő képesség
- logikus gondolkodás
- rendszerező képesség
- ismeretek helyükön való alkalmazása
- információgyűjtés
- következtetési képesség
- értékelés
- lényegfelismerés (lényeglátás)
- helyzetfelismerés
- körütekintés, elővigyázatosság
- figyelem összpontosítás és figyelem megosztás
- nyitottság
- elemzési képesség

TÁRSAS KOMPETENCIÁK

- kapcsolatteremtő és kapcsolatfenntartó készség
- interperszonális rugalmasság
- udvariasság
- határozottság
- konszenzus- és kompromisszumkészség
- empátikus készség
- segítőkészség
- tolerancia
- nyelvhelyesség
- kommunikációs rugalmasság
- közérthetőség
- adekvát metakommunikációs készség
- konfliktusmegoldó készség.

II. Fejezet

A szakértői tevékenység, beleértve a felnőttképzési államigazgatási szerv nyilvántartásában szereplő felnőttképzési szakértők által végzett hatósági jellegű tevékenységeket is

4.§ (1) A szakértői munka portfóliójában az alábbi tevékenységek szerepelhetnek:

- dokumentum-elemzés,
  - helyszíni szemle előkészítése,
  - helyszíni szemle elvégzése,
  - moderátori, facilitátori tevékenység ellátása,
  - vizsgálati jegyzőkönyv készítése,
  - szakvélemény készítése,
  - jogszabály előkészítésben való részvétel,
  - hatóság, illetve minisztérium által felkért vizsgálatokban, bizottságokban való részvétel,
  - az Egyesület, az FSZOE Elnöksége, illetve az Etikai Bizottság által folytatott eljárásokban való részvétel,
  - felkérés/kijelölés alapján hatósági tevékenység végzése,
  - az Elnökség előzetes jóváhagyásával történő eseti közreműködés a szakértői továbbképzéshez, vizsgáztatáshoz szükséges tananyagok, szabályzatok és egyéb dokumentumok összeállításában és oktatásában.
- (2) Az (1) bekezdés szerinti tevékenység - a szakértő megbízásának teljesítése érdekében - külön-külön és együttesen is végezhető a jogszabályban felsorolt eseteket kivéve.
- (3) A szakértő az elvégzett munkáról, illetve szakmai tapasztalatairól – igény esetén - szakértői szakvéleményt készít. A szakvélemény készülhet írásos formában, de - a megbízás jellegétől függően - szóban is kifejthető. A szakvélemény kialakítása során különösen figyelemmel kell lenni a 2. §-ban megfogalmazott alapelvekre.
- (4) A szakértői szakvélemény olyan önálló szellemi termék, amely szerzői jogi védelem alatt is állhat.
- (5) A szakértő szakvéleményében intézkedésekre és fejlesztésekre tehet javaslatot.

A szakértői munka során érvényesítendő követelmények

5.§ (1) A szakértő - szakértői tevékenysége ellátása során – igyekezzen figyelembe venni és a lehetőségekhez mérten alkalmazkodni az intézmény/szervezet munkarendjéhez, szervezeti szokásaihoz; kerülje az ott folyó munka indokolatlannál nagyobb mértékű zavarását.

- (2) Szakvéleményének kialakításakor a szakmai érveken kívül semmilyen más (pl. politikai, származási, világnézeti, magánéleti) szempontot nem vehet figyelembe.
- (3) A szakértő kerülje az ellentmondó megnyilatkozásokat. Törekedjen a szóban, illetve írásban tett véleményének összhangjára. Szakvéleményét nem köteles vitára bocsátani, bemutatni, elfogadtatni, a tartalmával kapcsolatban az érintettekkel konszenzusra jutni.
- (4) Kedvezményt, előnyt, ajándékot sem a megbízótól, sem más, a szakértői tevékenységével kapcsolatos üggyel érintettől nem fogadhat el.
- (5) A szakértő megbízatását – a szerződésben foglalt tiszteletdíjat ide nem értve – nem használhatja fel nem megengedett személyes, vagy intézményes anyagi haszon, vagy egyéb előny szerzésére.

- (6) A szakértői tevékenysége közben tudomására jutott hivatali és üzleti titkot köteles megőrizni, azt illetéktelen személynek nem adja tovább, illetve azt jogosulatlanul maga sem használhatja fel.
- (7) A szakértői szakvélemény megállapításait, a szakértői tevékenység során szerzett ismereteket csak a megbízó és a vizsgált intézmény vezetőjének, illetve dolgozóinak, szakértőinek a hozzájárulása esetén hozhatja nyilvánosságra, a személyiségi jogok védelmére vonatkozó jogszabályok betartásával.
- (8) Szakértői munkavégzés során a szakértő egyenrangú és partneri kapcsolatot alakít ki a szakértői tevékenységgel érintett kollégákkal, dolgozókkal és egyéb közreműködőkkel.
- (9) A szakértő tevékenységével, magatartásával és minden megnyilvánulásával törekszik a szakértői munka presztízsének növelésére. A szakértők a megbízójuk és szakértő társaik munkáját nem bírálják, egymás hitelét nem rontják.

Szakértői megbízás elfogadása

6. § (1) A szakértő a (2) bekezdésben felsorolt esetek kivételével szabadon dönt a szakértői megbízás elfogadásáról.

(2) Nem fogadhatja el a megbízást azokban az esetekben, amikor:

- a) A megbízás tárgya – saját belátása szerint – meghaladja a szaktudását,
- b) A megjelölt határidőn belül nem tudja vagy nem akarja a feladatot az elvárható szakmai színvonalon, a kódex szabályainak is megfelelően elvégezni,
- c) A megbízás kapcsán fölmerül az összeférhetetlenség,
- f) A felkérés elfogadása sérti a szakértői kar és/vagy az Egyesület érdekeit, értékrendjét.

III. Fejezet

Etikai eljárás kezdeményezése

7. § (1) Etikai eljárás a szakértői kar részét vagy egészét érintő ügyben, továbbá a felnőttképzés minőségét veszélyeztető és/vagy normasértő esetekben kezdeményezhető.

(2) Az etikai eljárást kezdeményezheti:

- a) Az Egyesület Közgyűlése,
- b) Az Egyesület Elnöksége,
- c) Az FSZOE Elnöke,
- d) „Harmadik” (Egyesületen kívüli) fél – írásban – az FSZOE Elnökén keresztül.

(3) Az EB, illetve annak tagjai csak az Ügyrend 6.1. pontjában megfogalmazott módon kezdeményezhetnek etikai vizsgálatot.

8. § (1) Az etikai eljárás lefolytatására az EB - az Egyesület Alapszabályának mellékletét képező EB Ügyrend és a vonatkozó jogszabályok szerint - jogosult.

(2) Az eljárás:

- a) az érintettek hiteles és kézhez vett értesítésével veszi kezdetét;
- b) az eljárás lefolytatásának határideje alapesetben 60 nap;
- c) amennyiben az eljárás a b) pont szerinti időszámban nem folytatható le eredményesen, úgy erről az EB Elnöke – új határidő megjelölésével - tájékoztatja az FSZOE Elnökét, aki határozatban dönt az eljárás meghosszabbításáról és új határidőt tűz.

(3) Az eljárás során biztosítani kell az érintettek írásbeli, vagy szóbeli meghallgatását. Biztosítani kell továbbá az etikai eljárással érintettek számára az összes olyan dokumentum megtekintését, amelyet az ügygel összefüggésben a bizottság is felhasznál döntésének kialakításában.

(4) Az etikai eljárás lefolytatását az EB vagy egy erre a célra létrehozott ad-hoc bizottság végzi az Ügyrend 8.4. és 10. pontjában megfogalmazott módon.

(5) Az EB döntéseit és állásfoglalásait az Ügyrend 7. pontja szerint alakítja ki.

(6) Az Etikai Bizottság szankcionálási lehetőségeit az Ügyrend 8. pontja sorolja fel.

(7) A legsúlyosabb szankció (kizárás) alkalmazható az alábbi esetekben:

- a) a szakértő szakértői tevékenysége során (azzal összefüggésben) jogerős bírósági ítéletben elmarasztalt cselekményt követ el;
- b) a szakértő kifogásolt és korábban már szankcionált cselekménye változatlanul fennáll vagy ismételten felmerül, ill. más, ismételten szankciót igénylő cselekményt tanúsít;

(8) ki kell zárni a szakértőt, ha annak tevékenysége az Elnökség és az EB egybehangzó véleménye alapján súlyosan sérti az FSZOE Alapszabályában és Etikai Kódexében található alapelveket, szakértő társainak anyagi és erkölcsi érdekeit, ill. magatartása, megnyilvánulásai méltatlanná teszik az FSZOE tagságra.

(9) Az EB által javasolt szankciók közlésének formáját - az Ügyrend 9.4. pontja szerint - az FSZOE Elnöksége határozza meg.

(10) Az FSZOE Elnöksége által meghozott döntésekkel szemben fellebbezésnek és jogorvoslatnak van helye, melyet az Ügyrend 9.4.-9.6. pontja szabályoz.

Záró rendelkezések

9. § (1) A kódex az aláírását követő 5. napon lép hatályba.

(2) A kódexet hatályba lépése napján nyilvánosságra kell hozni.

(3) A (2) bekezdés szerinti teendők ellátásáról az Egyesület Főtitkára gondoskodik.

(4) A kódexet és annak módosításait - az EB Elnökének javaslatára - az Egyesület Elnöksége fogadja el.

Budapest, 2023. május " "

Palotás József
FSZOE Elnöke

Dr. Sibelka György
Etikai Bizottság Elnöke